

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2023-341

9.5.2023

KLP Skadeforsikring AS

Ulykke

Drukning – bevisvurdering – sannsynlighetsovervekt- ulykke.

Forsikrede døde som følge av drukning i september. Han var ute med sin 14 fot store båt og fisket, da han havnet i sjøen uten redningsvest. Han ble funnet på 49 meter dyp, kun ikledd badesHORTS og sokker. Et vitne observerte båten som gikk i ring på sjøen uten fører, men det var ingen vitner til selve hendelsen. Det ble rapportert om at det ikke var nedbør, vind eller bølger i det aktuelle tidsrommet, og det ble heller ikke funnet noen skader på båten. Obduksjonen viste ingen tegn til ytre skader på kroppen, men det ble funnet små partier med arrdannelse i hjerte som var forenlig med tidligere infarkt. Det kunne ikke helt utelukkes at avdøde hadde hatt et illebefinnende før han falt i sjøen. Foretaket avslo krav fra etterlatte om utbetaling, da det ikke var sannsynliggjort at dødsfallet var forårsaket av en "ulykke". Etter en konkret vurdering konkluderte nemnda med at klager ikke hadde sannsynliggjort at dødsfallet skyldtes en ulykkesskade slik begrepet var definert i vilkårene. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede døde som følge av drukning 9.9.22.

Av politidokumentene, herunder politianmeldelsen, fremgår at politiet fikk melding fra vitne S. som hadde observert en båt som gikk i ring på sjøen.

Båten er en 14 fots askeladd med en 9,9 hester. Årene til båten fløt i sjøen like ved båten. Om bord i båten ligger en ølboks og redningsvester. Melder fant sko og caps i sjøen. Det ble også funnet en mobiltelefon om bord i båten ...

(...)

Videre i oppdraget fremkommer det fra de pårørende at det pleier å ligge to redningsvester i båten og savnede pleier å benytte vest. I savnede båt ble det funnet to redningsvester. (...)

Ifølge sønnen dro han ut klokken 1800 for å fiske og pleide vanligvis å ikke dra langt ut og ikke på sjøen lengre enn en time. Savnede brukte kun å fiske med stang. (...)

Undersøkelsen av mobiltelefon viste at siste aktivitet var kl. 1901. Ifølge de pårørende brukte ikke savnede medisiner og skal ha drukket en øl før han dro for å fiske. Savnede hadde heller ingen suicidale tanker og det ble ikke funnet avskjedsbrev el. i huset.

Etter samtale med vitnene A., M. og S. 9.9.22, fremgår det av politiets dokument fra 10.9.22 at selve båten ble ansett å ligge "150-250 meter vest for (...) kai, da den ble funnet". Videre at "Guttene ble spurt om værforhold på stedet da de fant båten og opplyste at det var ingen nedbør, ingen vind og ingen bølger".

I egenrapport ved politibetjent (...) fra 9.9.22, datert 11.9.22, står det at forsikredes kone og deres felles sønn fortalte politiet at forsikrede "ikke er så båt vant og at de fikk båten i år. Han er ikke så god til å svømme (...)".

I utrykningsrapport (...) 9.9.22 skrevet 19.9.22 står det bl.a. at det "ble ellers funnet en tom ølboks, type blå Hansa Fatøl 0,5 l, fiskekrin og fiskestenger. (...)"

I egenrapport (...) 10.9.22 skrevet 19.9.22 står det: "(...) Det var gjort funn av en blå ølboks, formentlig lik den som var funnet i savnedes båt, like sør-vest for (...)"

I dokument etter telefonavhør av vitne L. 9.9.22, skrevet 11.9.22 står det:

(...) Vitne kikker så på bildet fra kl. 19:55. På det første bilde kunne han ikke se en båt på fjorden og de husker heller ikke å ha sett noe unormalt på fjorden. Hurtigbåten pleier å gå forbi ca. kl. 20:15 og den lager store bølger, men alarmen hadde allerede gått så han tror ikke det kan være årsaken.

(...)

(...) Videre forteller vitne at F. kjørte bak savnede fra (...) havn kl. 18:00. Da satt savnede i båten, uten vest og iført hvit t-skjorte. (...)

I egenrapport – funn av død person i sjø 19.9.22 står det at "(...) Personen blei funnen på 49,2 meters djup og var kun iført ein badeshort. Før dei fann personen var det gjort funn av klær. (...) Den avdøde hadde kun på seg ein raud badeshorts og svarte sokkar (...)"

I politidokumentet "Beslutning om sakkyndig likundersøkelse (...)" fremgår det at han ble funnet 18.9.22, 150 meter og 314 grader nordvest fra der båten ble funnet 9.9.22. Det står også at han "var ingen god svømmer", og det ble "opplyst fra helse at avdøde ikke hadde noe helsehistorikk som skulle tilsi at han hadde fått et illebefinnende."

I skademelding mottatt av foretaket 27.9.22, står det:

Ektemannen min reiste uti båten for å fiske. En ulykke har inntruffet og han har falt i vannet. En leteaksjon fant han den 18 september. Obduksjon viser at han døde av drukning.

[...]

Obduksjon viste arrvev på hjerte. Ektefellen min har ikke hatt tidligere hjerte sykdom. En antar at han kan ha hatt et ille befinnende som førte til at han fallt ut av båten.

Foretaket avslo kravet 5.12.22, under henvisning til at det ikke var sannsynliggjort en ulykkesskade slik dette er definert i vilkårene.

I dokumentet Obduksjonsrapport 8.12.22 står det:

[...] Det finnes ingen skader av betydning som dødsårsak. Avdøde hadde tunge, væskefylte lunger, mens det i brysthulene og i magesekken fantes rikelig væske. Disse funnene er forenlig med drukning.

Av tegn til sykdom fantes forstørret hjerte med fortykket muskulatur venstre hjertekammer. Det finnes lett til moderat åreforkalkning i kranspulsårene. I hjertemuskulaturen finnes små partier med arrdannelse i fremre vegg og i bakre vegg av venstre hjertekammer, forenlig med tidligere gjennomgått infarkt.

De mikroskopiske undersøkelsene bekreftet funn av et gjennomgått hjerteinfarkt. Toksikologisk undersøkelse viste kun en helt ubetydelig etanolkonsentrasjon i avdødes blod.

Det synes etter dette mest rimelig å anta at dødsårsaken er drukning.

Konklusjon:

Det synes rimelig å anta at dødsårsaken er drukning. Det kan ikke helt utelukkes at avdøde kan ha hatt et illebefinnende, som følge av forandringene i hjertet, forut for fall i sjøen. Det er imidlertid ingen opplysninger om at avdøde har hatt symptomer på hjertesykdom tidligere.

Gjenlevende ektefelle klaget til Finansklagenemnda 12.12.22. Der fremgår det at hun og forsikrede like før fisketuren var på joggetur i nærmiljøet, og at han hadde planer om å løpe maraton til neste år for tredje gang. Han var "en sprek og frisk 64 åring med mange år foran seg. Han var livsglad og etterlater seg to flotte barn og ektefelle. Det foreligger ingen mistanke om at han har forsøkt å ta sitt eget liv eller at han har hatt et illebefinnende eller andre fysiske sykdommer"

Klager har i det vesentlige anført at det er tale om en ulykkesskade og at hun har rett til utbetaling. Forsikrede var sprek og frisk, var livsglad og det foreligger ingen mistanke om at han har forsøkt å ta sitt eget liv eller at han har hatt et illebefinnende eller andre fysiske sykdommer. Det er helt klart i rapporten at drukning er dødsårsak og at dette var en tragisk ulykke.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort at dødsfallet skyldes en ulykke. Det er kravstiller som har bevisbyrden for at vilkårene for rett til erstatning er oppfylt. I avgjørelse 2016-105 som gjaldt en person som druknet, uten at det var kjent hva som var årsaken til at vedkommende kom ut i vannet og deretter druknet, uttalte nemndas flertall at forsikrede døde av drukning, men det "foreligger ikke noen opplysninger om hva som er årsaken til at hun kom ut i vannet og deretter druknet. Når så er tilfellet, kan flertallet ikke se at bevisbyrden" for en ulykkesskade er oppfylt.

Også i denne saken er det uklart hva som er årsaken til at forsikrede kom ut i vannet og deretter druknet, da det ikke foreligger noen vitner til selve hendelsen. Basert på at det ikke var nedbør, vind eller bølger på vannet da hendelsen inntraff, og det heller ikke er rapportert om skader på båten, kan foretaket ikke se at det er sannsynliggjort at ektefellen kom ut i vannet som følge av en plutselig og uforutsett ytre hendelse. Foretaket kan således ikke se at det er sannsynliggjort at dødsfallet skyldes en ulykke, slik dette er definert i forsikringsvilkårene.

Foretaket finner at avgjørelse 2023-109 ikke er overførbar til denne sak, da det er vesentlige ulikheter i faktum. I sak 2023-109 tok sikrede seg ned i en elv med en vannføring så stor at det ble definert som stor flom, og med fremmedlegemer som medførte en økt risiko for å miste fotfestet. Det er også beskrevet at det var mye strøm og fart i elva. Nemnda synes å ha lagt avgjørende vekt på at forholdene i elva i den konkrete saken talte for at det var mer sannsynlig at drukningen skyldes en ulykke, enn at den ikke gjorde det. Som gjennomgått, er det ikke tilsvarende omstendigheter i denne saken.

Foretaket tar ellers forbehold om at det uansett ikke vil være grunnlag for erstatning dersom dødsfallet skyldes et illebefinnende, da forsikringen har unntak for slik skade.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det er sannsynliggjort at dødsfallet er forårsaket av en ulykke slik dette er definert i vilkårene.

Det er den som krever erstatning som i tilstrekkelig grad må sannsynliggjøre at vilkårene for utbetaling er oppfylt.

Etter vilkårene omfatter forsikringen "dødsfall som følge av ulykkesskade". Videre er det presisert at ulykkesskade skal forstås som "skade på kroppen forårsaket av en plutselig og uforutsett, ytre fysisk hendelse - som inntreffer i avtaleperioden." Vilårene presiserer videre at dekningen unntar "sykdom, slagtilfelle, hjerteinfarkt, kreft, fibromyalgi, illebefinnende, bevisstløshet og andre sykkelige tilstander, selv om en ulykkesskade er den utløsende årsak."

Nemnda tar først stilling til om klager har sannsynliggjort at skaden (dødsfallet) er "forårsaket av en plutselig og uforutsett, ytre fysisk hendelse".

I tråd med retts- og nemndspraksis legger nemnda til grunn at det kreves at noe i den ytre situasjonen utviklet seg på en uventet måte, at dette "noe" førte til skaden og at det ikke skal stilles store krav til den ytre begivenheten, jf. Rt-1988-394. Skader som skyldes egen kroppsbevegelse faller utenfor ulykkesbegrepet. Videre må ulykkesbegrepet tilpasses den risiko som forsikrede med viten og vilje utsetter seg for, dvs. den risiko som hun med viten og vilje aksepterer ved å delta i den aktuelle sportslige aktiviteten. Dette har betydning for tolkingen av

"plutselig og uforutsett ytre begivenhet", jf. blant annet FinKN-2016-390 og FinKN-2015-310.

Forsikrede i saken var på fisketur i egen bår. Det er ikke kjent på hvilken måte forsikrede endte opp i vannet og druknet.

Selv om man i dagligtalen gjerne betegner drukning som en ulykke uavhengig av den bakenforliggende årsaken til drukningen, viser nemndspraksis at drukning ikke automatisk oppfyller kravet om at dødsfallet må være forårsaket av en plutselig fysisk ytre begivenhet, jf. blant annet FSN-7263, FinKN-2016-105 og 2020-179. Årsaken bak drukningen er avgjørende.

Nemnda har ikke medisinsk kompetanse, men forstår fremlagt dokumentasjon slik at legen ikke fant tegn på et nylig oppstått hjerteinfarkt. Det er heller ikke dokumentert at forsikrede hadde symptomer på hjerteproblematikk eller gikk på medisiner mot dette. Det forhold at den sakkyndige ikke helt kan utelukke et illebefinnende, er ikke tilstrekkelig for å sannsynliggjøre at dette var årsaken til at forsikrede endte opp i vannet og druknet. Det er altså ikke sannsynliggjort at forsikredes helsetilstand er årsaken til hendelsen.

Det er ingen vitner som har observert ulykken, og det er ikke opplysninger i saken om vanskelige værforhold. Videre er det heller ikke rapportert om skader på båten. Derimot er det opplyst fra vitner at motoren var i gang da de fant båten kjørende i sirkler. Videre ble forsikrede funnet med sokker på, noe som kan tyde på at forsikrede ikke frivillig har forlatt båten, f.eks. for en svømmetur, men at han av ukjent grunn har falt ut. Etter nemndas syn skiller saken seg fra tidligere praksis, herunder sak 2021-1120, der nemnda kom frem til at en drukning forårsaket av et fall ut av båt etter brå sving var en ulykkesskade. Slik saken er opplyst finner nemnda etter en konkret vurdering at klager ikke har sannsynliggjort at dødsfallet skyldes en ulykke, slik dette er definert i vilkårene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).